

MÜƏSSISƏNİN MALİYYƏ MENECMENTİNDƏ DIVIDEND SİYASƏTİNİN ROLU

Günel Mahmudova,

Bakı Beynəlxalq Dəniz Limanı QSC-nin İnsan resursları üzrə mütəxəssisi
e-mail: gunel.mahmudova94@gmail.com

UOT: 33; 339.1

Xülasə. Məqalədə müəssisənin maliyyə menecmentinin mahiyyəti, əsas xarakterik cəhətləri və istiqamətləri tədqiqat obyektı olaraq araşdırılmışdır. Bu kontekstdə, müəssisədə maliyyə menecmentinin əsas istiqamətlərindən biri kimi dividend siyasətinin müxtəlif formaları nəzərdən keçirilməklə, Azərbaycanda korporativ qiymətli kağızlar üzrə birja əməliyyatlarının strukturu verilmiş və səhm üzrə əməliyyatların xüsusi çəkisi əsasında təhlil aparılmışdır. Eləcə də müəssisələrdə dividend siyasətinin təkmilləşdirilməsi istiqamətində səmərəliləşdirici təkliflər təqdim edilmişdir.

Açar sözlər: müəssisə, maliyyə menecmenti, səhm, dividend siyasəti.

Key words: enterprise, financial management, stock, dividend policy.

Ключевые слова: предприятие, финансовый менеджмент, акция, дивидендная политика.

Bazar münasibətləri şəraitində iqtisadiyyatın əsas alt strukturunu təşkil edən əmtəə və xidmətlər dövriyyəsinə ən mühüm həlqə hesab edilə biləcək müəssisə, firma və şirkət kimi iqtisadi subyektlərin iqtisadi fəaliyyətinin effektiv idarə edilməsi, onların maliyyə fəaliyyətinin təkmilliyindən böyük ölçüdə asılıdır. Xüsusilə inkişaf etmiş ölkələrdə qiymətli kağızlar bazarının inkişafı ilə müəssisələr özlərinin maliyyə imkanlarını genişləndirmək üçün qiymətli kağızların müxtəlif növlərindən, çevik pul siyasətindən istifadə edirlər. Qiymətli kağızlar arasında müəssisə üçün ən effektiv istifadə edilə biləcək olanlardan, bəlkə də birincisi, səhmlərdir. Müəssisələr investisiya qərarlarını reallaşdırarkən daxili mənbələr və borc mənbələri arasında seçimlə üzləşdikləri zaman müəyyən olunmuşdur ki, səmərəli idarə olunan dividend siyasəti daha yaxşı nəticə verə bilər. Belə ki, səhm satışı ilə cəlb olunan vəsaitlər əlavə faiz öhdəliyi yarat-

madığından maya dəyərində artıma səbəb olur. Bu isə qiymət rəqabətində imkanları artırır. Digər tərəfdən, müəssisədə səhmləşmə prosesinin getməsi müəssisənin müsbət inkişaf dinamikasında daha çox insanın marağının olmasına, risklərin bölüşdürülməsinə və beləliklə də investisiya qərar qəbulətmədə dinamikliyin artmasına səbəb olur. Lakin təcrübədə müşahidə olunan hal ondan ibarətdir ki, kifayət qədər effektiv mexanizm olsa da, dərin və hərtərəfli elmi-nəzəri əsaslara, mövcud vəziyyətin yaratdığı şərtlərə əsaslanmadan yeridilən dividend siyasəti müəssisənin nəticələrində müsbət meyillərlə yanaşı, mənfi yönəlmələrin də özünü göstərməsinə səbəb ola bilər.

Müəssisənin maliyyə menecmentinin məzmunu və xüsusiyyətləri

Maliyyə menecmenti maliyyə sisteminin bütün həlqələrinə təsir etməklə, mürəkkəb bazar konyukturası şəraitində idarəetmə strukturunun ən zəruri tərkib hissəsi kimi fəaliyyət göstərir. Maliyyə menecmenti elə maliyyə siyasətidir ki,

qısamüddətli və uzunmüddətli dövrlərdə müəssisənin resurslarından səmərəli istifadə olunmasına və maliyyə xidmətlərinin fəaliyyət istiqamətlərinin müəyyənləşdirilməsinə xidmət edir. Maliyyə menecmenti sahəsində siyasətin işlənilməsinə ərsəyə gəlməsi üçün maliyyə mənbəyinin əsasında dövlət maliyyə orqanlarının rəsmi hesabatları, statistik məlumatlar, sahələrarası və dövlətlərarası məlumatların müqayisə edilməsi, şirkətlərin kənar istifadəsi üçün nəzərdə tutulmuş maliyyə-mühasibat sənədləri dayanır. Maliyyə menecmentinin aşağıdakı əsas məqsədləri vardır [10, s.314]:

- müəssisənin fəaliyyətinin səmərəli iqtisadi nəticəsinin yüksəldilməsi (maksimalaşdırılması);
- xərclərin azaldılması sayəsində mənfəətin artırılması;
- müəssisənin iqtisadi potensialının yüksəldilməsi;
- bazarda rəqabət qabiliyyətinin təmin edilməsi;
- mövcud maliyyə və iqtisadi resurslardan səmərəli istifadə edilməsi;
- müəssisənin qarşıya qoyduğu məqsədə çatmaq üçün yeni maliyyə mənbələrinin təhlil etməsi və istehsalə cəlb etməsi;
- müəssisənin aktivlərinin strukturunun optimallaşdırılması;
- qısamüddətli və uzunmüddətli dövrlərdə müəssisənin iqtisadi sabitliyinin təmin edilməsi.

Maliyyə menecmentinin əsas istiqamətləri aşağıdakılardan ibarətdir:

- müəssisənin fəaliyyətinin səmərəli iqtisadi nəticələrinin artırılması;
- xərclərin azaldılması nəticəsində mənfəətin artırılması;
- müəssisənin iqtisadi potensialının yüksəldilməsi;
- bazarda rəqabət qabiliyyətinin təmin edilməsi;
- maliyyə və iqtisadi resurslardan təyinatına uyğun istifadə edilməsi;
- müəssisənin strukturunun optimallaşdırılması.

Müəssisənin məqsədini, missiyasını və siyasətini müəssisənin səhmdarları və ya təsisçiləri müəyyən edir. Müəssisəni idarə edən şəxslərin idarə heyəti və ya direktorlar olmasına baxmayaraq, müəssisənin məqsədini, missiyasını, siyasətini, eləcə də istehsalın prioritet sahələrinin seçilməsini, məhz səhmdarlar və ya təsisçilər təmin edir. Müəssisənin idarə olunmasında idarə heyətinin məsuliyyətlik səviyyəsi xüsusi idarə-

etmə komandasının iştirakı ilə düzgün idarəetmə qərarlarının qəbul edilməsi, maliyyə və iqtisadi resurslarından səmərəli istifadə və idarə edilməsi, müəssisənin effektiv və rentabelli fəaliyyəti ilə ölçülür. Direktorlar şurasının səlahiyyətləri isə idarə heyəti ilə müqayisədə daha yüksəkdir. Belə ki, səhmdarlar və ya təsisçilər direktorlar şurasına müəssisənin məqsədi və siyasətinin müəyyənləşdirilməsində iştirak kimi daha böyük səlahiyyətlər vermiş olur.

Müəssisənin fəaliyyətinin idarə olunmasında belə yanaşma iki aspektdən yüksək qiymətləndirilir [2, s.116]:

- müəssisənin idarə edilməsi ilə hər bir səhmdar və ya təsisçi məşğul olarsa, bu halda müəssisə praktiki cəhətdən rentabelli fəaliyyət göstərə bilməz;
- bu sahədə müvafiq təhsili və praktiki iş təcrübəsi olan peşəkar menecerlər müəssisənin fəaliyyətinin daha yüksək səviyyədə effektivliyini təmin edə bilər.

Kiçik müəssisələrdə idarə və ya təşkilatlar səhmdarlar tərəfindən idarə olunur və belə təsərrüfat subyektlərində sahibkarlar və ya təsisçilər ilə menecerlər arasında hər hansı münaqişə yaranma bilməz. Çünki hər iki vəzifəni icra edən şəxslər eynidir. İri müəssisə, idarə və təşkilatlar isə səhmdar və ya təsisçinin maraqlarını müdafiə edən menecerlər tərəfindən idarə olunur [1, s.227].

Bəzi hallar vardır ki, bu hallarda səhmdarlar və ya təsisçilər menecerlərin şəxsi mənafeyinin qarşısını almaq üçün direktorlar şurasına peşəkar xarici menecerləri, maliyyəçiləri və siyasətçiləri daxil edirlər. Çünki xarici mütəxəssislərin müəssisə, idarə və təşkilatın idarə heyəti ilə qarşılıqlı əlaqəsi yoxdur. Bir sıra iqtisadçılar belə qəbul edirlər ki, iri müəssisə, idarə və təşkilatlar öz şəxsi maraqları və mənafeləri nəminə qərarlar qəbul edir və son nəticədə zərbə əhali kütləsinə dəymiş olur. Odur ki, belə müəssisə, idarə və təşkilatların milliləşdirilməsi ideyasını irəli sürürlər. Qərara gəlmiş iqtisadçılar iddia edirlər ki, belə müəssisə, idarə və təşkilatların idarə edilməsində dövlətin rolu və təsiri qaçılmaz olmalıdır. Çünki əks halda, belə müəssisə, idarə və təşkilatlar cəmiyyətin, əhəlinin iki təbəqəyə – varlılara və kasıblara bölünməsi ilə nəticələnən qərarlar qəbul edəcəklər. Bu da son nəticədə sosial gərginliyin yaranmasına səbəb olacaqdır [7, s.291].

Dividend siyasətinin əsas formaları

Müəssisənin səhmdarları sahib olduqları səhm kapitalı qarşılığında dividend formasında gəlir əldə edirlər. Dividendin səviyyəsi isə müəssisələrin fəaliyyətinin davamlılığından, eyni zamanda da müəssisələrin gəlirli, rentabelli fəaliyyətindən asılı olaraq müəyyən edilir. Müəssisə və yaxud da təşkilat nə qədər gəlirli fəaliyyət göstərsə, səhmdarın dividendi də bir o qədər yüksək olar. Ona görə də bütün müəssisələrdə maliyyə menecmentinin təşkili ilə yanaşı, dividend siyasətinin də həyata keçirilməsi xüsusi əhəmiyyət kəsb edir. Praktiki olaraq müəssisələr dividend siyasətinin müxtəlif növlərindən istifadə edirlər. Bu siyasətin əsasən aşağıdakı formalarından istifadə edilir:

- *sabit dərəcəli dividend siyasəti;*
- *sabit miqdarda pay siyasəti;*
- *dayanıqlı dividend siyasəti;*
- *güzəşt siyasəti;*
- *qalıq dividend siyasəti [9, s.107].*

Sabit dərəcəli dividend siyasəti dedikdə, bir səhmdən əldə olunan sabit gəlirlərin məcmusu başa düşülür. Müəssisələrin böyük əksəriyyətində səhmdarın gəlirinin əsasında dividend dəyərindən xarici və daxili investorlar dividend siyasətinin bu növündən daha çox istifadəni üstün tuturlar. Bütün bunlarla yanaşı, səhmə sabit gəlir siyasəti müəssisələrin fəaliyyətində riskin azlığı ilə müşahidə olunur. Belə ki, bu siyasətin ən əsas qayəsi zərərin həddi artsa belə, müəssisə ilk olaraq özünün səhmlərini qoruyub saxlamaqdır. Çox az şirkətlər tərəfindən mənimsənilən bu siyasət, xüsusilə kiçik investorlar baxımından müəyyən üstünlüklərə səbəb ola bilər. Qapalı səhmdar cəmiyyətlərin nizamnaməsində mənfəətin müəyyən hissəsinin paylanması qərarlaşdırılmış ola bilər. Nizamnamədə bu cür qərara yer verilməsi, əsasən idarəetməni böyük payçılara verən kiçik payçıların dividend əldə etməsinə zəmanət verir [4, s.392].

Sabit kəmiyyətdə dividend bölgüsü siyasəti firmanın səhmdarlarına verdiyi mənfəətin miqdarını bərabər saxlamağı nəzərdə tutan siyasətdir. Bu siyasət səlahiyyətli orqanlar tərəfindən təyin olunan miqdarın hər il dividend şəklində paylanılmasını, qalan hissənin isə firmada saxlanılmasını ifadə edir [3, s.28]. Bu bölgü üsulunda firma əvvəlki ilə nisbətən ümumi mənfəətin artıb azalmasından asılı olmayaraq, eyni miqdarda dividend verəcəkdir ki, bu da öz növbəsində səhmdarlar üçün hər il sabit miqdarda mənfəət payı deməkdir. Lakin yüksək inflyasiya şəraitində, bu siyasət səhmdarlar üçün bir o qədər də əlverişli olmayacaqdır. Bütün bunlara baxmayaraq, səhmdarlar firmanın fəaliyyətindəki qeyri-müəyyənlilikləri və digər riskləri minimallaşdırdıqları üçün bu metod müsbət qəbul edilə bilər. Həmçinin həmin səhmlər investorlar üçün sabit gəlir gətirən qiymətli kağız rolunu da oynayır [5, s.527]. Qalıq dividend siyasəti isə müəssisənin investisiya imkanları daraldığı zaman istifadə olunur. Belə ki, müəssisə mənfəət əldə etdikdən sonra həmin mənfəətin bir hissəsinin investisiya ehtiyaclarının ödənilməsinə sərf olunması, yerdə qalan mənfəətin isə qalıq dividend siyasəti vasitəsi ilə səhmdarlara ödənilməsi nəzərdə tutulur.

Y.Briqxemə görə, korporasiyalar qalıq prinsipi üzrə dividend siyasətini reallaşdırarkən öncə aşağıdakı məsələlər həllini tapır:

- *kapital qoyuluşu büdcələrinin optimal həddi müəyyən edilir;*
- *investisiya qoyuluşu layihələrinin reallaşdırılması üçün lazım olan kapitalın həcmi müəyyən olunur;*
- *kapital qoyuluşu layihələrinin maliyyələşdirilməsində bölünməmiş mənfəətdən istifadənin maksimal mümkün hədləri aşkarlanır [6, s.197].*

Səhmlərin nominal dəyərinin azaldılması hesabına həyata keçirilən mənfəət bölgüsü mövcud səhmlərin hər biri üçün müəyyən sayda səhmin verilməsi ilə həyata keçirilən bir əməliyyatdır. Bunun sayəsində firma bazardakı səhmlərinin sayını da artırmış olur. Lakin burada diqqət yetirilməli məqam, payçının əlindəki səhm sayının artımının firmadakı şəriklik payına necə təsir göstərməsidir. Çünki hər payçının malik olduğu səhm sayı artır və eyni səviyyədə səhmlərin nominal dəyəri aşağı düşür. Bu da pay bölgüsünün strukturuna təsir göstərir. Bu cür bölgünün müsbət tərəfi səhmlərin bölünməsi hesabına qiymətin aşağı salınaraq bazardakı dövriyyə həcmi artırılması və beləliklə də səhmlərin likvidliyinin artırılmasıdır [8, s.321].

Səhmlərin bölünməsi ilə həyata keçirilən dividend bölgüsü səhm verilməsi ilə həyata keçirilən dividend bölgüsünə bənzərsə də, **iki** əsas

məqama görə bir-birindən fərqlənirlər:

1. *Bölmə üsulu ilə həyata keçirilən dividend bölgüsündə daha çox səhm bölgüsü edilir və bir səhmin qiymətinin dəyişməsinə söhbət getmir.*

2. *Səhm vasitəsi ilə ödəniş edilməsi üsulunda isə bölüşdürülməyən mənfəətdən və əlavə vəsaitlərdən səhmdarlara birbaşa transfer nəzərdə tutulur. Nominal dəyərinin azaldılması ilə həyata keçirilən dividend ödənişləri səhmin bazar qiymətini bölərək işləkliyi artırır və səhm daha likvid hala gətirilir [11, s.377].*

Səhmin bölünməsi firmanın şəxsi kapitalının strukturunda dəyişikliyə səbəb olur. Çünki yalnız səhm sayının artımı baş verir. Firmaya hər hansı vəsaitin daxil olması və ya vəsaitin sərf olunması baş vermədiyi halda, firmanın gələcəkdə nağd vəsait imkanlarının yüksək olacağı düşünülür. Burada vacib məqam firmanın bazar dəyərinin yüksək olması ilə deyil, onun böyümə imkanlarının yüksək qiymətləndirilməsi ilə bağlıdır.

Qarışıq dividend bölgü üsulunda ödənişlər nağd və səhm formasında birgə həyata keçirilir. Bu bölgü formasında dividendin verilmə dərəcəsi əhəmiyyətli deyildir. Bu üsul ümumi olaraq az tətbiq edilməklə yanaşı, tətbiq edilən üsulların əsas məqsədi, nağd, yaxud səhm formasında dividend ödənişlərini təmin edən səhmlər üçün yaranan tələbi bütünlüklə öz nəzdində cəmləşdirməkdir. Çünki müəssisələrin ödənişlərini tamamilə nağd formada etməsi səhm formada ödəməni təmin edən kağızlara tələbin azalmamasına səbəb olacaqdır. Eyni vəziyyət səhm formasında həyata keçirilən ödənişlərə də şamil olunur. Qarışıq dividend bölgüsünün rəhbərlik baxımından üstünlüyü müəssisənin dividendin nə qədər hissəsinin nağd, nə qədər hissəsinin səhmlə yerinə yetirilməsi ilə bağlı hər hansı sanksiyanın, yaxud təyin olunmuş mütləq hədlə bağlı qadağanın olmamasıdır.

Azərbaycanda qiymətli kağızlar bazarında səhm üzrə əməliyyatlar

Qiymətli kağızlar bazarı maliyyə bazarının əsas tərkib hissəsi olmaqla orada müxtəlif qiymətli kağızların tədavülü və alqı-satqısı prosesi baş verir. Bütün qiymətli kağızlar maliyyə kapitalından asılı olmayaraq, iqtisadi şəraitin real vəziyyəti ilə əlaqədar meydana gəldiyi üçün o, maliyyə bazarında sərbəst hərəkət edir. Qiymətli kağızlar pulla ifadə olunan maliyyə vəsaiti kimi

fond bazarına sərbəst surətdə daxil olur və onun bu cəhəti maliyyə bazarının mövcud vəziyyəti ilə tənzimlənir. Fond bazarı iştirakçıları tərəfindən qiymətli kağızlar tələb və təklif qanunlarının birbaşa hegemonluğu şəraitində reallaşdırılır. Qiymətli kağızların digər hissəsi dövlət zəmanətli, lakin özünün nisbətən kiçik həcminə görə xüsusi çəkiyə malik olmadığından dövrüyyəsi daha çox çevik qiymətli kağızların tərkibinə daxil olmaqla bazar əməliyyatlarında iştirak edir.

Aşağıdakı cədvəldə qeyd olunan göstəricilərə əsasən, ölkəmizdə korporativ qiymətli kağızlar üzrə birja əməliyyatlarında səhm əməliyyatlarının xüsusi çəkisinin aşağı olduğu görünməkdədir.

2019-cu ildə səhm üzrə əməliyyatların ilkin və təkrar bazar üzrə məcmusunun xüsusi çəkisi korporativ qiymətli kağızlar üzrə əməliyyatların cəmi 0,35%-ni, 2020-ci ildə isə 3,7%-ni təşkil etmişdir.

Bakı Fond Birjasında 2019-2020-ci illərdə korporativ qiymətli kağızlar üzrə əməliyyatlar

Cədvəl 1.

Bazarlar/ Əməliyyatlar	1.12.2019-cu il tarixində		31.12.2020-ci il tarixində	
	əqdlərin həcmi, manatla	əqdlərin sayı	əqdlərin həcmi, manatla	əqdlərin sayı
Korporativ qiymətli kağızlar	1129248340	2665	2128970925	2691
İlkin bazar	167095367	59	402461434	195
Səhmlər	700000	3	50000000	55
İstiqrazlar	166395367	56	352461434	140
İpoteka istiqrazları	151007578	25	250831348	14
Digər istiqrazlar	15387789	31	101630086	126
Təkrar bazar	962152973	2606	1726509491	2496
Səhmlər	3360103	2069	29932975	2035
İstiqrazlar	958792870	537	1696576517	461
İpoteka istiqrazları	916068096	47	1668856602	100
Digər istiqrazlar	42724774	490	27719915	361

Mənbə: <https://www.bfb.az/en/view-file/baki-fond-birjasi-illik-hesabat.pdf>

Digər tərəfdən isə 2019-cu ildə səhmlər üzrə təkrar bazar əməliyyatlarının dəyərində ciddi artım müşahidə edilsə də, əvvəlki illə müqayisədə ilkin bazarda ciddi artımın olduğu 2020-ci ildə səhmlər üzrə əməliyyatların dəyərinin xeyli azalması müşahidə edilmişdir.

Müəssisələrin müxtəlif maliyyə resurslarından istifadə etməsi bu resursların xüsusiyyətlərinin fəaliyyətə cəlb olunduğu halda ortaya çıxacaq nəticələrin təhlili əhəmiyyətlidir. Maliyyənin düzgün təhlili həm ayrı-ayrılıqda götürülmüş

müəssisə, idarə və təşkilatlar, həm də bütünlükdə ölkə iqtisadiyyatında əməyin maddi və maliyyə resurslarının səmərəli və iqtisadi səmərə verəcək bölüşdürülməsini təmin edən anlayışlardan biridir.

Müəssisənin maliyyə resurslarının əsasında isə maliyyə siyasətini, metodlarını və maliyyə vasitələrini, həmçinin də maliyyə sabilliyini və artımının təmin edilməsi sahəsində qarşıya qoyulmuş məqsədə çatmaq üçün düzgün idarə etmə fəaliyyətini təmin edən kadr heyətinin əlaqələndirilməsi dayanır. Müəssisə, idarə və təşkilatlarda istehsal səmərəliliyinin artırılması üçün həyata keçirilməsi vacib olan məsələlərdən biri kimi xərclərin maliyyə nəzarəti ön plana çəkilməlidir.

Nəticə. Müəssisələrin iqtisadi fəaliyyətinin yaxşılaşdırılması məqsədi ilə maliyyə menecmentinin təkmilləşdirilməsi istiqamətində aşağıdakı tədbirlərin həyata keçirilə biləcəyi qənaətinə gəldik:

- müəssisənin maliyyə fəaliyyətində risk qiymətləndirilməsi sisteminin təkmilləşdirilməsi;
- müəssisələrin maliyyə resurslarının çeşidliliyinin artırılması və effektiv dividend siyasətinin tətbiqi;
- müəssisələrin dəyərinin yüksəldilməsi üçün dividend siyasətində səhmdarlara münasibətdə şəffaf və etibarlı davranışların davamlılığının təmin olunması;
- maliyyə menecmentini dərinlən və bu sahədə uzunmüddətli fəaliyyət göstərən kadr hazırlığının təmin edilməsi;
- müəssisələrin investisiya qərarlarının dəstəklənməsi üçün səhmdarların maraqlarının yüksəldilməsi və s.

ƏDƏBİYYAT

1. Hüseynov T.Ə. Müəssisənin iqtisadiyyatı. Bakı, 2005.
2. Quliyev T. Menecmentin əsasları. Bakı, 2001.
3. Belkayalı N. Temettü Dağıtım Şekillerinin Firma Değerine Etkisi ve İMKB 100 Endeksinde Ampirik Bir Uygulama. Gazi Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi, Ankara 2004.
4. Gönenli A. İşletmelerde Finansal Yönetim, İstanbul Üniversitesi İşletme Fakültesi, yayın №250, İstanbul 1991.
5. Türko M. Finansal Yönetim, 2. Baskı, Alfa Yayınları, İstanbul 2002.

6. Yaşar S. 2006. Firma Finansmanında Hisse Senedi Piyasalarının Rolü: Türkiye Örneği. Ankara: Sermaye Piyasası Kurulu. Yaşar, 2006.

7. Arthur J. Keown. Financial Management. Principles and Applications, 2001.

8. Gitman L.J. 1991. Principles of Managerial Finance, 6. Baskı, Harper Collins, New York, p. 603.

9. Hill R.A. Strategic Financial Management. 1 Edition. 2009.

10. Robert C. Higgins. Analysis for Financial Management. 10th Edition, 2015.

11. Shapiro A.C. Modern Corporate Finance. McMillan Publishing Company, New York, 1991. p. 529.

12. <https://bfb.az/wp-content/uploads/2015/07/Statistika-2019.pdf>

13. <https://www.bfb.az/en/view-file/baki-fond-birjasi-illik-hesabat.pdf>

G.Mahmudova

The role of dividend policy in financial management of the organization

Abstract

The article considers the essence, main features and directions of financial management in the enterprise. Various forms of dividend policy have been characterized as one of the main directions of financial management in the enterprise. The structure of exchange operations on corporate securities in Azerbaijan has been given and analyzed on the basis of the share of transactions on shares. Suggestions were made to improve the dividend policy in enterprises.

Г.Махмудова

Роль дивидендной политики в финансовом управлении предприятием

Аннотация

В статье рассмотрены сущность, основные особенности и направления финансового менеджмента на предприятии. Различные формы дивидендной политики охарактеризованы как одно из основных направлений финансового менеджмента на предприятии. Приведена и проанализирована структура биржевых операций с корпоративными ценными бумагами в Азербайджане на основе доли операций с акциями. Были внесены предложения по совершенствованию дивидендной политики на предприятиях.